

SAMEN SPELEN

Speelruimteplan
2017 - 2026

Titel: Samen spelen
Subtitel: Speelruimteplan 2017-2026
Opdrachtgever: Gemeente Schouwen-Duiveland
Dhr. L. Openneer
Opdrachtnemer: OBB Ingenieursbureau
www.obb-ingenieurs.nl
Opgesteld door: ing. M.M. Frelier
ing. J. Scheffers
Datum: maart 2017
Project: 812.03

Inhoud

Inleiding	1	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doelstelling	3
1.3	Samenspraak voor visie en ambities	3
1.4	Begrippenlijst	3
Uitgangspunten	2	5
2.1	Buiten spelen is belangrijk	5
2.2	Speelruimte meer dan een speelplek	5
2.3	De relatie met toerisme	5
2.4	Krimp en vergrijzing	6
2.5	Informele speelruimte	6
Ambities	3	8
Analyse	4	16
4.1	Speelplekken	16
4.2	Jongerenplekken	17
Financiën	5	19
5.1	Inventariswaarde en levensduur	19
5.2	Vervangingskosten	20
5.3	Begroting versus raming	21
5.4	Eenmalige kosten speelruimteplan	22
5.5	Financiële scenario's	24
Financiële bijlage		26

Inleiding

1

1.1 Aanleiding

Het speelruimtebeleid 'Gelukkig nooit uitgespeeld' van gemeente Schouwen-Duiveland liep van 2010 tot 2014. Dit beleid moet geëvalueerd worden. De demografische gegevens voor Schouwen-Duiveland laten een bevolkingskrimp zien. Ook neemt het aantal kinderen dat geboren wordt jaarlijks af. Vooral het westen van het eiland vergrijsst. Om in te spelen op de laatste ontwikkelingen op het gebied van spelen, sporten en ontmoeten in de openbare ruimte is het opstellen van nieuw beleid wenselijk.

1.2 Doelstelling

Het speelruimteplan is een beleidsplan dat concrete handvatten biedt voor de realisatie en het beheer van speelplekken. In dit plan wordt voor de komende 10 jaar passende en uitdagende speel-, sport- en ontmoetingsruimte omschreven.

Bovendien is een objectief toetsingskader omschreven dat gerelateerd is aan het aantal kinderen en de huidige structuur van de openbare ruimte. In de analyse wordt de huidige speelruimte aan de hand van dit toetsingskader beoordeeld.

Er zijn een aantal actuele vraagstukken opgepakt, zoals informele speelruimte, participatie, de rol van het toerisme, aansprakelijkheid, jongeren en groen spelen. Per kern is omschreven welke aanpassingen er nodig zijn om kinderen uit te nodigen tot buiten spelen, sporten en ontmoeten.

Tot slot is er een onderbouwde doorrekening gemaakt van benodigde eenmalige en structurele financiële middelen.

1.3 Samenspraak voor visie en ambities

Het beleid is in samenspraak met gebruikers, bewoners en professionals opgesteld. Basisschoolkinderen hebben ons tijdens rondwandelingen een indruk gegeven van de bespeelbaarheid van hun dorp of stad. Kinderen, jongeren en ouders hebben een enquête ingevuld over de kwaliteit van de speelruimte (zie voor resultaten enquêtes Bijlage 2). Afgevaardigden van iedere dorpsraad of belangenvereniging hebben in een bijeenkomst hun visie op het spelende kind, de normen voor kwantiteit en kwaliteit, veiligheid en betaalbaarheid gegeven. Hierdoor is een goede eilandbrede afspiegeling tot stand gekomen. Een brede ambtelijke projectgroep heeft uitgangspunten voor een uitvoerbaar beleid meegegeven. Jongerenwerkers hebben in een gesprek laten weten welke uitgangspunten zij willen hanteren voor het sporten en ontmoeten van jongeren.

1.4 Begrippenlijst

Inrichting

Bij de inrichting van speelruimte wordt onderscheid gemaakt tussen speelprikkels en speeltoestellen. In Bijlage 3 wordt nader ingegaan op het begrip speelprikkel.

- Speelprikkels zijn objecten die een scala aan speelmogelijkheden bieden in de informele en formele speelruimte maar geen speeltoestel conform het Attractiebesluit zijn (zie ook Bijlage 4).
- Speeltoestellen zijn die voorzieningen in de formele speelruimte die specifiek voor het spelen geplaatst, gemaakt en gekeurd zijn conform het Attractiebesluit.

Voorzieningenniveau

In de analyses wordt gesproken over een streefbeeld van speelvoorzieningen. Het streefbeeld is de verspreiding en inrichting van informele en formele speelruimte waardoor een eerlijke verdeling van speelplekken over de wijken en leeftijdscategorieën ontstaat. Een aantal speelplekken wordt omgevormd naar informele speelruimte. Zo ontstaat meer informele speelruimte. Op centrale speelplekken in de wijk of kern ontstaan grotere uitdagende speel- en sportplekken voor een brede doelgroep.

Speelwijk

Bij het opstellen van de analyse is er rekening gehouden met de barrières waar kinderen mee te maken hebben. Drukke wegen en grote groengebieden kunnen bijvoorbeeld barrières zijn. Op kaart worden de barrières inzichtelijk gemaakt. Op basis van deze barrières zijn speelwijken ingedeeld. De meeste kernen vormen één speelwijk.

Doelgroepen

In het speelruimteplan wordt een indeling gemaakt tussen kinderen (0- t/m 5-jarigen), jeugd (6- t/m 11-jarigen) en jongeren (12- t/m 18-jarigen). Hoewel de snelheid waarmee kinderen zich ontwikkelen onderling sterk kan verschillen, zijn er duidelijke overeenkomsten in het proces: de wensen van de kinderen veranderen naarmate ze ouder worden. Ze gaan dan steeds meer hun eigen weg. In onderstaande tabel wordt een kort overzicht gegeven van de leeftijdscategorieën, hun actieradius en spelpatroon. Voor meer informatie hierover zie Bijlage 5.

Doelgroep	Kinderen: 0 t/m 5 jaar	Jeugd: 6 t/m 11 jaar	Jongeren: 12 t/m 18 jaar
Actieradius	blok tot max 5 min. lopen, altijd begeleid	buurt tot max 5 min. lopen, soms begeleid	dorp/stad, onbegeleid
Spelpatroon	spelen vaak alleen en leren basisvaardigheden grove en fijne motoriek	spelen en kletsen samen en leren zelfstandigheid en verbetering van motoriek en vanaf ca. 8 jaar drang om met elkaar te meten	ontmoeten en sporten samen, laten aan elkaar zien wat ze kunnen, bepalen hun sociale plek; zoeken sociale grenzen op

Tabel 1 Behoeften verschillende leeftijdscategorieën

Uitgangspunten

2

2.1 Buiten spelen is belangrijk

Ruimte om te kunnen spelen is belangrijk om een aantal redenen. Spelen is vooral erg leuk! Spelen stimuleert de lichamelijke, geestelijke en sociale ontwikkeling van kinderen. Spelen draagt voor een heel groot deel bij aan de dagelijkse beweging van kinderen. Het is goed voor hun gezondheid, motorische ontwikkeling en maakt kinderen creatief. Kinderen en hun ouders ontmoeten elkaar tijdens het spelen.

De mogelijkheid om te spelen stimuleert kinderen om naar buiten te gaan. Goede speelvoorzieningen dragen daaraan bij maar ouders dragen een even grote verantwoordelijkheid om hun kinderen tot buiten spelen te stimuleren. De gemeente faciliteert slechts. Een groot deel van de tijd spelen kinderen buiten op plekken die niet openbaar zijn zoals de eigen tuin, het schoolplein en bij de sportclub. Goede buitenspeelruimte is dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Goede en aantrekkelijke groene speelruimte draagt bij aan het woonplezier op het eiland. Het helpt kinderen om gezond en fit te blijven en stimuleert ontmoeting voor jong en oud. Daarom wil gemeente Schouwen-Duiveland blijven investeren in speelruimte.

2.2 Speelruimte meer dan een speelplek

Speelruimte heeft niet alleen te maken met de hoeveelheid fysieke speelplekken maar heeft overlappingsen met alle facetten van de openbare ruimte. Het zelfstandig oversteken van straten, de mogelijkheid om in de bosjes te spelen, de hoeveelheid hondenpoep of zwerfvuil hebben allemaal invloed op de ruimte die voor kinderen beschikbaar is om te spelen. Dit plan heeft dus meerdere raakvlakken met onderdelen van het beheer van de openbare ruimte: van afval tot verkeerskunde.

Bovendien heeft het plan ook raakvlakken met het sociale domein. Kinderen moeten zich veilig voelen in de openbare ruimte. Kinderen moeten de vrijheid krijgen om buiten te kunnen spelen. Zowel van hun ouders als van buurtbewoners.

Tijdens het schrijven van dit plan is er dus niet alleen de kwaliteit van de speelplekken onderzocht maar juist ook de inrichting van de openbare ruimte als geheel. Bovendien zijn ook eventuele sociale problemen onderzocht. In het advies zijn daarom ook punten opgenomen die niet direct met speelplekken te maken hebben, maar wel invloed hebben op de bespeelbaarheid van de openbare ruimte.

2.3 De relatie met toerisme

Toerisme speelt een belangrijke rol in het dagelijks leven op Schouwen-Duiveland. In de zomer stromen de vakantieparken en campings vol. Veel van de bezoekers zijn gezinnen met een of meer kinderen. Het aantal kinderen op het eiland is in de zomer veel groter dan de bevolkingsaantallen aangeven.

De jeugd vertelde tijdens de rondgangen regelmatig dat de leukste speelplekken op de campings te vinden zijn. Er zijn meerdere campings waar de lokale jeugd welkom is. De jeugd vermijdt de campings waar ze niet mogen komen en gaat op de fiets naar de campings buiten het dorp om te spelen. Tijdens een bezoek aan twee campings gaven deze eigenaren ook aan dat de lokale jeugd welkom is om te spelen op de camping. De lokale jeugd speelt daar overigens vooral met elkaar en niet met de kinderen die het eiland bezoeken.

Jeugd die het eiland bezoekt maakt andersom weinig gebruik van de lokale speelvoorzieningen. Als hun ouders het winkelcentrum bezoeken spelen zij soms buiten op straat. Verder maken zij vooral gebruik van de voorzieningen van de camping en het strand.

Naast de openbare speelvoorzieningen van de gemeente zijn er ook andere partijen die speelruimte aanbieden. Meestal is het toerisme hier de aanleiding voor. Staatbosbeheer heeft een Kabouterpad in Westerschouwen en in de zomer is daar ook indoorspeeltuin het Kraayenest. Er is een klimbos in Burgh-Haamstede. Daarnaast zijn er meerdere (overdekte) zwembaden en zijn de faciliteiten van Landal GreenParks ook voor een dag toegankelijk. Dit zijn allemaal activiteiten waar toegang voor betaald moeten worden. Daarom zijn deze faciliteiten niet in het onderzoek meegenomen.

Kortom de lokale jeugd maakt meer gebruik van de voorzieningen voor bezoekers dan dat de bezoekers gebruikmaken van voorzieningen voor de lokale jeugd. Om deze reden is besloten om de bezoekersaantallen tijdens het zomerseizoen niet mee te nemen in de afwegingen van het speelruimteplan.

2.4 Krimp en vergrijzing

Schouwen-Duiveland is een gemeente die krimpt en vergrijst¹. De bevolking is de laatste jaren licht afgenomen. Belangrijker voor dit speelruimteplan is de verschuiving die heeft plaatsgevonden tussen jonge en oudere bewoners. Het aantal bewoners in de groepen onder de 20 jaar en tussen de 20 en 65 jaar is sterk afgenomen met ruim 2.500 inwoners. Het aantal senioren is sterk toegenomen met ruim 2.000 inwoners. Kijkend naar de bevolkingsopbouw van de 0- t/m 18-jarigen² in 2016 wordt verwacht dat het aantal inwoners beneden de 18 jaar de komende 5 tot 10 jaar gaat afnemen met ruim 500, van circa 6.500 in 2016 tot circa 6.000 in de periode 2021 – 2026.

Binnen het eiland is ook een verschuiving te zien van het aantal gezinnen per kern³. Veel gezinnen trekken naar de grotere kernen in voornamelijk het oosten van het eiland. Aan de westkant vergrijst de bevolking daardoor nog harder. In 4 dorpen wonen op dit moment minder dan 25 inwoners jonger dan 12 jaar: Sirjansland, Ellemeet, Noordwelle en Serooskerke. De verwachting is zelfs dat dit aantal nog gaat dalen.

Dit heeft ook gevolgen voor de voorzieningen. Zo zijn de afgelopen jaren een aantal basisscholen gesloten. Jeugdigen fietsen naar een school in een nabijgelegen dorp. Ook voor sportclubs of andere hobby's zijn ze vaak aangewezen op voorzieningen buiten het eigen dorp. Voorzieningen zoals dorpshuizen die in veel kleine kernen nog wel aanwezig zijn, worden door vrijwilligers in stand gehouden.

In dit rapport is rekening gehouden met deze krimp en vergrijzing. Speelvoorzieningen zijn niet alleen voor de kinderen van nu maar ook voor de kinderen van de toekomst.

2.5 Informele speelruimte

Alle inwoners van Schouwen-Duiveland hebben recht op ruimte om vrij te kunnen spelen. In eerste instantie gaat dit om informele speelruimte. De openbare ruimte moet uitnodigen tot vrij spel. Speelruimte begint zodra kinderen de deur uit stappen. Voor hen is de hele openbare ruimte speelruimte, of deze nu specifiek is ingericht (formele speelruimte) of niet (informele speelruimte). Kinderen tot en met 11 jaar spelen slechts 10 tot 20% van hun speeltijd op speeltoestellen. De overige speelactiviteiten vinden plaats op andere plekken in de openbare ruimte zoals op straat (stoepen, pleinen), in de plantsoenen

¹ Bron: CBS Statline vergelijking gegevens 2006-2016.

² Bron: gemeentelijke cijfers

³ Bron: gemeentelijke cijfers

(bosjes en veldjes) en langs het water. Deze zogenoemde informele speelruimte is dus van groot belang.

Tijdens de analyse is de hoeveelheid informele speelruimte in de kernen getoetst. De analyse is te lezen in Bijlage 1. Over het algemeen is de informele speelruimte in Schouwen-Duiveland als zeer goed beoordeeld. Kinderen mogen al op jonge leeftijd zelfstandig buitenspelen. Ze lopen zelfverzekerd door hun dorp of buurt en steken zelfstandig de straat over. Er zijn voldoende bosjes waar kinderen hutten in bouwen, kleine stukjes gazon waar balspellen gespeeld worden en bijna iedereen heeft wel een tuin. Water is een grote speel-aanleiding op het eiland. Er zijn weinig plekken waar zij niet mogen komen of weggestuurd worden.

In de nieuwbouwwijken is de informele speelruimte wel een aandachtspunt. Er is niet veel openbare ruimte en nauwelijks openbaar groen. De kleine stukjes openbare ruimte die aanwezig zijn bestaan vooral uit open plekken met gazon. Beschutting of plek om je te verstoppen ontbreekt.

Wanneer kinderen en jeugdigen onbezorgd vrij buiten kunnen spelen is formele speelruimte slechts een aanvulling, een ontmoetingspunt en een aanleiding om naar buiten te gaan.

Ambities

3

Ambitie 1: In de planvorming wordt speelruimte vooraf betrokken

Schouwen-Duiveland wil een gemeente zijn waar het voor jonge gezinnen goed wonen is. Het is daarom belangrijk dat er genoeg ruimte is om te spelen. Die ruimte begint bij een goede inrichting van de openbare ruimte. Na de analyse - die te lezen is in Bijlage 1 - is de conclusie dat de informele speelruimte in Schouwen-Duiveland erg goed is.

Uitzondering daarop zijn de nieuwbouwwijken. De nieuwbouwwijken zijn voldoende verkeersluw maar er is weinig openbare ruimte aangelegd. Het ingeplande groen is siergroen en er zijn weinig gazons of bosplantsoen. Als er speeltoestellen aanwezig zijn dan hebben deze weinig speelwaarde en is er weinig vrije speelruimte omheen. Wij hebben daarom richtlijnen vastgesteld welke informele speelruimte een nieuwbouwwijk minimaal moet bieden⁴. In de toekomst worden deze richtlijnen in het plan van eisen opgenomen. Deze richtlijnen worden ook gebruikt bij grote groenrenovaties om te toetsen of de nieuwe situatie de hoeveelheid informele speelruimte niet te veel verkleint.

Leeftijdsgroep	Kinderen 0 - 5 jaar	Jeugd 6 – 11 jaar	Jongeren 12 – 18 jaar
Omvang	20m ² / kind	100m ² / 5 kinderen	1 plek / 15 jongeren
Ligging	grenzend aan woning	eind van de straat	in eigen buurt
Invulling	stoep of gazon	50% verhard / 50% groen	op straat

Tabel 2 Richtlijnen voor informele speelruimte

In het plan van eisen moet naast de informele speelruimte ook de formele speelruimte worden meegenomen. Hiervoor gelden de normen zoals deze in ambitie 2 worden omschreven. Daarnaast heeft ervaring uit het verleden geleerd dat de formele speelplekken bij de bouw van de eerste fase van het project moeten worden opgeleverd. Op deze manier zijn de voorzieningen ook voor de eerste bewoners beschikbaar. In het plan van eisen moet worden opgenomen dat de formele speelplekken in de eerste fase van het project opgeleverd moet worden.

Ambitie 2: Centrale speelplekken als ontmoetingsplek in elke speelwijk

Omdat gemeente Schouwen-Duiveland speelruimte belangrijk vindt willen we in elke speelwijk een centrale formele speelruimte aanbieden. Formele speelruimte is een aangewezen speelplek ingericht volgens de functie spelen met speeltoestellen en/of speelprykkels. Het streefbeeld voor Schouwen-Duiveland is een centrale speelplek in elke speelwijk op een afstand van maximaal 5 minuten lopen.

De belangrijkste functie van formele speelplekken is ontmoeting. Een formeel aangewezen speelplek heeft vooral een signaalfunctie. Het vertelt kinderen dat die plek voor hen gereserveerd is om te spelen. Daarnaast is het een herkenningspunt. Kinderen en jeugdigen kunnen afspreken op de speelplek om vervolgens door de buurt te struinen. Door centrale speelplekken te maken worden kinderen gestimuleerd om naar één plek te komen en zo elkaar te ontmoeten. Daarmee wordt de centrale speelplek ook een ontmoetingspunt voor

⁴ Opgesteld door OBB en landelijke toegepast bij meer dan 100 gemeentes.

het hele dorp of de hele buurt. Ouders en grootouders ontmoeten elkaar terwijl hun (klein)kinderen spelen.

Momenteel is er in een aantal kernen waar weinig kinderen en jeugdigen wonen meer dan een speelplek. Daardoor is de spreiding van de investerings- en onderhoudsbudgetten voor spelen niet evenredig verdeeld. In de huidige situatie is de waarde van de speelplekken in Serooskerke € 3.926 per kind en in Renesse € 146 per kind. Gemeente Schouwen-Duiveland geeft de voorkeur aan centrale plekken met veel speelwaarde boven veel kleine speelplekken met nauwelijks speelwaarde. Daarmee worden ook de budgetten gelijkmatiger verdeeld.

Figuur 1 Goed voorbeeld van een uitdagende centrale speelplek in Zonnemaire

Per dorp of stad is een kaart gemaakt waarin speelwijken en de barrières voor spelen zijn aangegeven. Barrières kunnen drukken wegen of kruisingen zijn maar ook grote groengebieden of een bedrijventerrein. Op deze manier is onderzocht of er voldoende formele speelruimte is voor het aantal inwoners jonger dan 12 jaar. Ook is bij elk dorp of elke stad aangegeven waar de centrale speelplek ligt en wat dit betekent voor de overige formele speelplekken. De centrale speelplek kan ook een schoolplein of het terrein van een sportclub zijn. De plek moet wel openbaar toegankelijk zijn.

Bij voorkeur biedt de centrale speelplek ook ruimte aan voor balsporten. In elke kern wordt deze mogelijkheid geboden. Als de locatie van de centrale speelplek niet geschikt is voor balsport, omdat deze bijvoorbeeld te dicht bij woningen ligt of omdat de doelgroep van de plek ook jongeren zijn, dan kan de centrale sportplek ook ergens anders in de kern aangeboden worden.

Naast de centrale speelplek kan er ook behoefte zijn aan steunplekken. Dit kan zijn omdat er grote barrières liggen in een dorp of stad of omdat dan de speelplekken voor kinderen niet meer op loopafstand zijn. Advies is om steunplekken sober in te richten zodat geïnvesteerd wordt in de centrale speelplekken.

Aantal inwoners speelwijk <12 jaar	Afstand	Type speelplek	Elementen	Waarde inrichting
10- 50	binnen de kern	bestaande steunplek behouden	3-6 speelprikkels en toestellen	10.000-25.000
50-100	maximaal 5 minuten lopen	centrale speelplek	6-8 speeltoestellen en 10 speelprikkels	€45.000
>100	centrale speelplek maximaal 5 minuten lopen steunplek maximaal 5 minuten lopen	centrale speelplek + steunplek per 50 kinderen en jeugdigen	6-8 speeltoestellen en 10 speelprikkels + 3-6 toestellen en speelprikkels per steunplek	centrale speelplek vanaf €45.000 steunplek ongeveer €20.000

Tabel 2 Normen voor formele speelruimte

In elke speelwijk waar meer dan 50 inwoners jonger 12 jaar wonen bieden we een speelvoorziening. Deze centrale speelplek heeft een waarde van ongeveer € 45.000. Bij meer dan 100 kinderen wordt de centrale speelplek aangevuld met steunplekken.

Als er in een speelwijk minder dan 50 en meer dan 10 inwoners jonger dan 12 jaar wonen blijft de huidige voorziening bestaan. Als er geen voorziening is dan wordt deze niet aangelegd. Als er minder dan 50 inwoners jonger dan 12 jaar in een speelwijk wonen dan wordt de eventueel bestaande speelplek omgevormd naar informele speelruimte.

Ambitie 3: Voldoende sport- en ontmoetingsruimte voor jongeren

Niet alleen kinderen en jeugdigen spelen graag buiten. Ook jongeren sporten en ontmoeten elkaar graag buiten. Voor jongeren zijn er weinig voorzieningen op Schouwen-Duiveland. Het is dus extra belangrijk dat zij elkaar in de openbare ruimte kunnen ontmoeten en sporten.

Globaal worden vijf soorten voorzieningen onderscheiden voor jongeren in twee categorieën. Dicht bij woningen worden andere voorzieningen gezocht dan verder weg. De informele voorzieningen zijn de *groetplek* en de *kletsplek*.

Jongeren kiezen het liefst zelf een plek om elkaar te ontmoeten. Deze plekken noemen wij *groetplekken*. Een specifieke inrichting is niet nodig. Een rustige straat of een brede stoep is voldoende. Soms willen jongeren wat langer bij elkaar zijn en even zitten. Dan moeten ze hun fiets of scooter kwijt kunnen.

Kletsplekken zijn gemakkelijk bereikbare zitplekken langs een veel gebruikte route. Dit zijn vaak bestaande bankjes of muurtjes die ook door senioren en volwassenen gebruikt worden. In de ideale situatie is er een kletsplek voor 50 jongeren. Zoals uit de conclusie van de analyses in hoofdstuk 4 blijkt zijn er voldoende informele ontmoetingsplekken in Schouwen-Duiveland.

Voor de formele voorzieningen gelden de volgende normen:

Ontmoetingsplek	1 per 80 jongeren
Sportplek	1 plek per 100 jongeren
Verwijsplek	1 plek per 500 jongeren

Tabel 3 Normen voor formele jongeren voorzieningen

Gemeente Schouwen-Duiveland wil in elke kern een *ontmoetingsplek* aanbieden. Op de ontmoetingsplek spreken jongeren af om langere tijd samen zijn om bij te praten. Deze plekken werken het beste in combinatie met een sportvoorziening of langs drukke routes, zodat er ook iets te doen of te zien is. In Brouwershaven is bijvoorbeeld een mooie plek die niet gebruikt wordt omdat hier geen jongeren wonen en dit veldje voor jongeren niet interessant is. Hoe beter gelegen in de wijk, hoe beter het gebruik is. Liefst niet te ver van huis en in het zicht zodat je snel kunt zien wie er is. Een overkapping hoeft niet altijd, maar in het regenachtige Nederland is hier wel vaak vraag naar.

Deze plekken zijn ook bedoeld voor volwassenen en senioren. In alle kernen moet er een plek zijn die geschikt is als ontmoetingsplek. In de kernen met meer dan 80 jongeren moet er één ontmoetingsplek zijn per 80 jongeren.

Figuur 4 Kletsplek in Scharendijke, voorziening in Brouwershaven, voorbeeld verwijsplek

De *verwijsplek* ligt verder van de woningen af in verband met het voorkomen van overlast. Als er veel jongeren in een wijk wonen is een enkele plek voldoende. Een verwijsplek is ook bij regen aantrekkelijk en heeft daarom een overkapping. Iets te doen of te zien maakt de plek extra aantrekkelijk. De plek moet vooral voor jongeren aantrekkelijk zijn. De verwijsplek wordt daarom aangeboden in combinatie met een sportplek, gratis wifi en ruimte voor scooters en fietsen. Het moet een plek zijn voor jongeren waar zij uit eigen beweging graag naartoe gaan. Permanent toezicht door politie of camera's is niet aan te raden.

Om te voorkomen dat hier illegale activiteiten plaatsvinden moet de plek een uitvalsbasis zijn voor de jongerenwerkers. Zierikzee is de enige kern waar meer dan 500 jongeren wonen. Een verwijsplek is dus alleen daar van toepassing. In het beleidsplan jeugd is opgenomen dat formele jongerenvoorzieningen bij voorkeur gerealiseerd worden in combinatie met een dorps huis of in leegstaande schoolgebouwen.

Het initiatief voor de realisatie en het zoeken naar een geschikte plek voor ontmoetings- of verwijsplekken moet bij de jongeren liggen. Een professional houdt in de gaten of de plannen toekomstbestendig zijn.

Daarnaast wil de gemeente in elke kern een *sportplek* aanbieden. In de kleine kernen, zoals bijvoorbeeld Brouwershaven waar minder dan 100 jongeren wonen, is dit een gecombineerde voorziening die voor alle leeftijden geschikt is. Vaak ook met een zitplek waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten. In de kernen met meer dan 100 jongeren, zoals Burgh-Haamstede, wordt aanvullend ook een sportplek aangeboden die specifiek op jongeren is gericht. Dit kan bijvoorbeeld een skatepark, voetbalkooi of een verhard trapveld met baskets zijn.

Figuur 5 Sportplek in Burgh-Haamstede, trapveld in Nieuwerkerk, basketbal en voetbal in Bruinisse

Ambitie 4: Speelruimte is gevarieerd en uitdagend ontworpen.

Om vooral de jeugd vanaf 8 jaar tot buiten spelen te stimuleren is gevarieerde en uitdagende speelruimte nodig. Een centrale speelplek kan prima functioneren zonder een grote hoeveelheid speeltoestellen. Vooral in de kernen waar weinig inwoners jongeren dan 12 jaar zijn, moet er vooral creatief met het aanwezig landschap worden omgegaan. Een speelplek is meer dan een verzameling speeltoestellen met een valondergrond.

Bij de aanleg van nieuwe plekken moet er meer geëxperimenteerd worden met speellandschappen die passen in de omgeving. Een goed voorbeeld is speelplek Riekusweel in Bruinisse waar gebruik wordt gemaakt van de natuurlijke hellingen in het gebied en de omliggende watergangen. Richtlijnen bij het aanleggen van uitdagende en gevarieerde plekken zijn te vinden onderstaande tabel. Een uitgebreide toelichting van deze tabel is te vinden in Bijlage 8.

criteria per speelplek	type steunplek	centrale plek	speel- informele plek
variatie in basis spelvormen	3 van 6	6 van 6	minimaal 2
variatie in omgeving	2 per type groen en verharding	3 per type groen en verharding	2 per type groen en verharding
variatie in vormgeving omgeving	8 variaties	10 variaties	8 variaties
interactie in toestellen	1 toestel per leeftijdsgroep	2 toestellen per leeftijdsgroep	geen WAS-plichtige toestellen
unieke belevingswaarde	indien mogelijk	minimaal 2 voorzieningen	indien mogelijk

Tabel 6 criteria voor een uitdagende speelplek

Hoe meer variatie hoe langer een plek aantrekkelijk blijft voor meer kinderen. Spel is onder te verdelen in een aantal basisspelvormen: bewegingsspel, constructiespel, fantasie- en rollenspel, regel- en wedstrijdspel, sociaal en fysiek interactiespel en rust en beschouwen. Ieder kind ontwikkelt zich op eigen wijze en zal naar gelang behoefte verschillende spelvormen beoefenen. Door variatie in het opgaand groen ontstaan ook belangrijke randvoorwaarden zoals bescherming tegen te veel zon en wind.

Tot slot moet bij het ontwerpen van een speelplek ook goed worden nagedacht over de locatie. Een nieuwe speelplek moet altijd aan de voorkant van de woning worden gesitueerd om sociale controle te bevorderen. Bij nieuwbouwwijken is de afweging te maken door te kijken naar het type woning en de te verwachten bevolkingsopbouw voor de komende 5 jaar.

Figuur 7 Van een traditionele speelplek...

Figuur 8 .. naar een speellandschap

Ambitie 5: Speelruimtebeleid wordt uitgevoerd in samenspraak met inwoners

Het speelruimtebeleid wordt uitgevoerd op een hoog participatief niveau. Hiermee worden vier doelen bereikt:

- gebruikers, ouders en omwonenden geïnformeerd
- een groot draagvlak voor de aanleg en het gebruik
- verbondenheid met de plek waarmee de sociale controle vergroot wordt
- stimuleren van eigen initiatieven

De belangrijkste betrokkenen zijn de gebruikers (kinderen, jeugd en jongeren). Ouders en omwonenden zijn als tweede betrokken bij de speelplek. Hun belang is de directe omgeving en de ruimte waar hun kinderen spelen. Tot slot hebben overige actoren, georganiseerde professionals en dorpsraden een belang bij de plekken. Zij hebben veel lokale kennis in huis.

Inwoners worden in alle fasen van de planvorming betrokken. Dit is al begonnen bij het opstellen van het speelruimtebeleidsplan (zie paragraaf 1.3). Vervolgens is het belangrijk om bij de uitvoering inwoners te betrekken. Dit kan op kleine schaal door kinderen een toestel te laten kiezen bij vervanging of bij grote renovaties door alle buurtbewoners te betrekken bij het ontwerp van een plek. De vuistregel is dat bij het vervangen van toestellen of het opnieuw inrichten van het terrein bewoners betrokken worden. Bij een centrale speelplek is dit de hele buurt of kern, bij een steunplek alleen de huizen in een straal van 350 meter rondom de speelplek. Samen met de omwonenden komen we tot een nieuwe inrichting.

De aanleg of renovatie van jongerenvoorzieningen gaat altijd in samenwerking met de doelgroep. Ervaring leert dat veel jongeren voorzieningen niet gebruiken als zij niet al in het planproces betrokken worden. Jongeren hebben een duidelijk beeld waar ze wel willen zitten en waar niet. Door jongeren ook te betrekken bij de aanleg van hun plek voelen ze zich verantwoordelijk voor de plek en wordt de kans op vandalisme verkleind. Betrokken professionals houden de gebruiksmogelijkheden voor de lange termijn in het oog.

Gemeente Schouwen Duiveland werkt ook graag samen met inwoners die een initiatief hebben, bij voorkeur als zij zichzelf georganiseerd hebben. Denk hierbij aan een buurtcomité, dorpsraad of een groep jongeren. In Dreischor heeft de Droomclub bijvoorbeeld een gemeentelijk parkje ingericht als een natuurlijke speelplek. De Droomclub verzorgt de speelaanleidingen en de gemeente doet het groenonderhoud. In Zonnemaire verzorgt de dorpsraad preventief toezicht op de nieuwe speelplek en heeft zij 50% van de kosten voor de aanleg gefinancierd. Eigen initiatief wordt beloond. Een groep bewoners die een ander beheer dan de gemeente voor ogen heeft of meer speelplekken wil dan het aantal dat volgens de normen aangeboden wordt, kan een speelplek ook adopteren. Voorwaarde is dat de speelplek openbaar blijft en de toestellen voldoen aan de veiligheidseisen van het WAS. De gemeente blijft in dit geval verantwoordelijk voor de veiligheid en blijft de speeltoestellen inspecteren.

Figuur 9 Het droompark in Dreischor is gerealiseerd door bewoners

Ambitie 6: Speelruimte aanbieden in samenwerking met scholen

De meeste basisscholen hebben een schoolplein met een aantal speel- en sporttoestellen. Een aantal scholen heeft deze voorzieningen openbaar gemaakt. Buiten schooltijd kan er op het schoolplein gespeeld en gesport worden. De schoolpleinen zijn vooral interessant voor jeugdigen van 6 tot en met 11 jaar. Het schoolplein is immers voor ouders met kinderen van 0 tot en met 5 jaar overdag niet toegankelijk omdat er dan lessen worden gegeven. Voor jongeren van 12 tot en met 18 jaar zijn de toestellen vaak niet interessant en zij worden vaak ook door omwonenden van het schoolplein gestuurd.

Gemeente Schouwen-Duiveland wil een aantal scholen aanmoedigen om hun schoolplein openbaar te maken. Deze scholen staan in de analyse aangemerkt als centrale speelplek of steunplek. Op deze manier ontstaat er meer gevarieerde speelruimte voor jeugdigen in kernen waar dit in de publieke ruimte niet aangeboden wordt. Op dit moment zijn er al een aantal scholen die hun schoolplein open stellen. De gemeente is geen eigenaar van de ondergrond maar inspecteert wel de toestellen en voert soms ook onderhoud uit. Sommige scholen betalen een vergoeding en andere niet. Dit is op basis van afspraken die met de gemeente gemaakt zijn voor de herindeling. De gemeente wil deze vergoedingen gelijk verdelen.

Figuur 10 Basisschool de Klimop biedt in Dreischor de enige formele speelplek

Een open schoolplein moet zowel na schooltijd als in het weekend en tijdens vakanties en feestdagen geopend zijn. Wel mag het schoolplein tijdens lestitijden en na 21.00 uur gesloten zijn. De gemeente inspecteert vervolgens de toestellen en voert reparaties uit. Het schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor de vervanging van de toestellen. De gemeente biedt de mogelijkheid om toestellen via haar inkoopcontract aan te schaffen.

Ambitie 7: De speelplekken zijn schoon, heel en veilig

De speelplekken in Schouwen-Duiveland zijn technisch veilig en worden goed onderhouden. Dit moet ook zeker zo blijven. Daarom hanteren we voor speelplekken hetzelfde motto als voor de rest van de openbare ruimte: de plekken zijn schoon, heel en veilig.

Met schoon wordt in deze context vooral hygiënisch bedoeld. Vies worden mag en is zelfs een teken dat er vrij en onbezorgd gespeeld wordt. Niemand mag ziek worden van het spelen op een speelplek. Modder en water is geen probleem maar zwerfvuil en hondenpoep wel. Hondenpoep is op dit moment in een aantal kernen een groot probleem. Hier moet zichtbaar en regelmatig op gehandhaafd worden.

De toestellen zijn heel. Ze zijn vrij van aanstootgevende graffiti, vlak en redelijk schoon. Daarnaast functioneren alle toestellen naar behoren. Alle schommels hebben zitjes, de draaitoestellen draaien en de wipstoestellen bewegen.

De gemeente heeft een wettelijke plicht om speelconstructies goed te (laten) onderhouden en regelmatig te controleren op veiligheid. De speeltoestellen moeten voldoen aan het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen (WAS) en de Europese Normen (o.a. NEN-EN 1176 en NEN-EN 1177). De gemeente moet kunnen aantonen dat zij alles in het werk heeft gesteld om de toestellen veilig te plaatsen en in stand te houden. Dit wordt gedaan met behulp van logboeken. De gemeente controleert minimaal vier keer per jaar alle toestellen en houdt van elk toestel een digitaal logboek bij. Hierbij wordt de algehele veiligheid gecontroleerd en wordt alles weer op orde gebracht. Tussentijdse reparaties worden ook gecontroleerd.

Bij informele speelplekken met speelprikkels (betonpoefs, grasheuvels, verstopbosjes) die niet onder het WAS vallen is de gemeente nog steeds verantwoordelijk voor de veiligheid. Dit heeft te maken met de zorgplicht voor alle objecten in de openbare ruimte. Van deze objecten hoeft geen logboek worden bijgehouden en ze hoeven ook niet geïnspecteerd te worden. Deze plekken worden onderhouden vanuit het reguliere beheer van de openbare ruimte.

Als een speelplek gebreken toont kunnen omwonenden dit melden via de servicelijn. De bewoner meldt het probleem telefonisch of via de website. Een probleem met de veiligheid van de speelplek wordt binnen 48 uur opgelost. Een probleem met het onderhoud van de plek wordt binnen 7 dagen opgelost.

Het streefbeeld voor de gemeente Schouwen-Duiveland is beheerniveau basis volgens de beeldmeetlat kwaliteit beheer openbare ruimte. Dit is vastgesteld in de visie beheer openbare ruimte. Voor speeltoestellen zijn de volgende kwaliteitseisen van toepassing:

- schade: gebruik is zichtbaar, lichte schade, geen gevaarlijke situaties
- schilderwerk: redelijke kwaliteit, lichte schade is niet bijgewerkt
- stand: max. 5% staat niet vast en uit het lood
- functionaliteit: max. 5% heeft functionaliteit verloren

Figuur 12 Kwaliteitsmeetlat spelen

Melding openbare ruimte - Servicelijn

De Servicelijn staat voor u klaar bij opmerkingen of tips over uw woonomgeving, het ophalen van afval, parkeerproblemen of ongedierte. Als u onderstaand formulier volledig invult, komt uw melding direct bij ons binnen. Wilt u ons liever telefonisch bereiken? Dan belt u (0111) 452 111. Wij helpen u graag van maandag t/m donderdag tussen 8.00 en 17.00 uur en op vrijdag tussen 8.00 en 16.00 uur.

Melding Servicelijn

Velden met een * zijn verplicht

* Achternaam (?) Voorvoegsel(s) (?) * Initialen (?)

* Straatnaam (?) * Huisnummer (?) Huisnr toevoeging (?)

* Postcode (?) * Woonplaats (?)

* Telefoonnummer (?) * E-mailadres (?)

* Inhoud melding

Bijlage

Bladeren... Geen bestand geselecteerd.

Bijlage beschrijving

Figuur 11 Via de website van de gemeente kan een melding worden gemaakt

Analyse

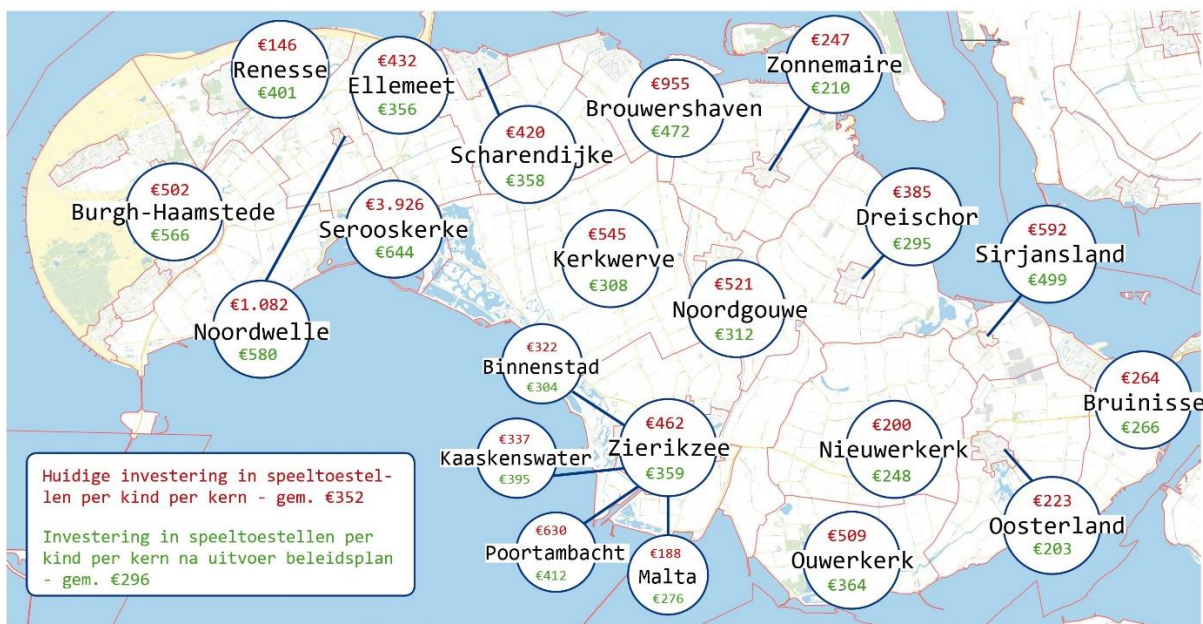
4

Hieronder volgt per kern een korte samenvatting van de analyse zoals te lezen valt in de bijlage Samen spelen die bij dit rapport hoort.

4.1 Speelplekken

In Schouwen-Duiveland is veel speelruimte. Een groot deel van de speelruimte is informeel. De kernen zijn voor het grootste deel 30 kilometerzones en jeugdigen mogen zelfstandig van huis en vaak ook de straat oversteken. Er is veel openbaar groen en er is geen verbod op het betreden hiervan. Kinderen in de kleine kernen fietsen of lopen binnen 5 minuten de kern uit naar het strand, een sloot, de weilanden of naar een buurdorp. Een groot deel van de inwoners jonger dan 18 jaar woont in een huis met een tuin en veel van hen hebben speeltoestellen (zoals bijvoorbeeld trampolines) in de tuin staan. Het grootste obstakel in de informele speelruimte is hondenpoep. Hierdoor zijn veel gazons en soms zelfs trapveldjes voor kinderen niet begaanbaar. Hier moet zichtbaar en regelmatig op gehandhaafd worden.

De formele speelplekken, ingericht met speeltoestellen en speelprikkels, zijn schoon, heel en veilig. De toestelkeuze is gevarieerd en aangepast op de uitstraling van de omgeving. Opvallend is dat de omgeving meestal niet is meegenomen in de inrichting van de speelplek. Veel speelplekken zijn omheind door een hek en ingericht met gekleurd kunstgras. Bovendien zijn de meeste toestellen voor jeugdigen ouder dan 8 jaar niet erg uitdagend. De inrichting van de plekken mag dus wat meer variatie krijgen en de toestellen kunnen uitdagender.

Figuur 13 Verhouding investering per kind per kern (en Zierikzee per wijk)

Wat betreft het aantal speelplekken is de gemeente ruim bedeed. Elke kern heeft momenteel minimaal één speelplek. Dit is vaak een speelplek beheerd en ingericht door de gemeente en in een enkel geval ook een schoolplein dat buiten schooltijd geopend is. Gezien de bevolkingscijfers wordt er op het hele eiland een daling van het aantal kinderen en jeugdigen verwacht. Deze daling is sterker aan de westzijde van het eiland. Het aantal speelplekken is daar nog niet op afgestemd. Veel kernen hebben nu vaak meerdere speelplekken of een speelplek met tientallen toestellen terwijl er minder dan 20 kinderen en jeugdigen wonen. Op onderstaande afbeelding is te zien dat de verhouding van de investeringskosten van speeltoestellen per kind in de kernen ver uiteen liggen. Door centrale

speelplekken met een klein aantal toestellen te realiseren in plaats van veel kleine speelplekken met veel kleine toestellen is er meer budget beschikbaar voor kwaliteit, worden kinderen gestimuleerd om elkaar te ontmoeten en wordt het investeringsbedrag per kind meer gelijkgetrokken. Met het nieuwe beleid wordt er balans aangebracht tussen vraag (kinderen) en aanbod (speeltoestellen).

4.2 Jongerenplekken

Op de enquête die gehouden is onder jongeren van 12 tot en met 18 jaar hebben ongeveer 100 jongeren gereageerd. Jongeren op Schouwen-Duiveland geven aan dat ze buiten graag kletsen, muziek luisteren en sporten. Het sporten bestaat vooral uit voetbal en skaten. De huidige voorzieningen zijn daar ook op aangepast. Het aantal jongeren neemt de komende 5 jaar gemiddeld 10% af waardoor het in een aantal kernen niet nodig is om meer voorzieningen voor jongeren te maken.

De meeste meldingen van overlast door jongeren worden gedaan in Renesse, Burgh-Haamstede en Zierikzee. Veruit de meeste meldingen worden gedaan in de maanden juli en augustus. In Burgh-Haamstede in Renesse verblijven dan veel jongeren van buiten het eiland op de campings. Het is aannemelijk dat deze meldingen daar niet alleen over lokale jeugd maar ook over bezoekers gaan.

Tijdens de rondgangen door de kernen viel het op dat er voldoende informele ontmoetingsplekken zijn in Schouwen-Duiveland. Bij veel sportplekken staan bankjes. Er staan ook vaak bankjes bij de kerken en langs de recreatieve fietsroutes. In kustdorpen ontmoeten jongeren elkaar bij de dijk of op het strand. Er zijn dus genoeg informele ontmoetingsplekken op het eiland.

De formele sport- en ontmoetingsvoorzieningen zijn de ontmoetingsplek, de verwijsplek en de sportplek. Niet in alle kernen is er formele ontmoetingsplek aanwezig. In een aantal kernen is specifiek vraag naar een overdekte ontmoetingsplek zoals in bijlagen te lezen valt. Voor een aantal kernen is het voorstel om nieuwe formele ontmoetingsplekken te realiseren.

Figuur 14 In gesprek met jongeren in Zierikzee

Figuur 15 Skatepark in Kerkwerve

Zierikzee is de enige kern op Schouwen-Duiveland waar meer dan 500 jongeren wonen. Hier is duidelijk behoefte aan een verwijsplek waar jongeren tot zonsondergang elkaar kunnen ontmoeten in combinatie met sportmogelijkheid. In Zierikzee is een voetbalkooi maar deze staat ter discussie omdat er veel overlastmeldingen zijn door omwonenden. Jongeren kunnen daardoor ook maar een beperkt aantal uren per dag op deze plek terecht. Er is sprake van het verplaatsen van deze voetbalkooi. Het is belangrijk dat de kooi dan op een plek komt waar jongeren altijd terechtkunnen.

Veel sportplekken voor jongeren zijn gericht op skaten. Er zijn zeven skateparken van wisselende kwaliteit. Vooral in de kleine kernen zijn dit te kleine verharde oppervlakten met 1 tot 3 toestellen. In het begin rouleerden de toestellen door de dorpen waardoor de lokale skaters de toestellen konden afwisselen. In de praktijk was dit moeilijk uit te voeren dus nu liggen de skatetoestellen al een aantal jaren op dezelfde plek. Uit de praktijk blijkt dat de kleine skateplekken weinig door jongeren gebruikt worden, omdat er maar weinig jongeren in de buurt wonen of omdat de skateplekken niet uitdagend genoeg zijn of omdat

ze graag afspreken met skaters uit omliggende kernen. Door skateplekken te clusteren op 4 locaties ontstaan er grotere uitdagende skateparken. Er is dan altijd een skateplek op maximaal 10 kilometer afstand, ongeveer 30 minuten fietsen. Het is nu al zo dat jongeren uit Renesse in het weekend op de fiets naar het skatepark in Zierikzee gaan voor de grote toestellen.

De sportplekken ingericht voor balsport zijn vaak vooral gericht op jeugdigen. Met een paar simpele ingrepen zoals grotere goals een omheining of een bankje kunnen deze plekken met weinig kosten worden uitgebreid tot sport- en ontmoetingsplek voor jongeren. Een goed voorbeeld is het trapveld aan de grachtweg in Brouwershaven. In Renesse is een zoeklocatie voor een sport en ontmoetingsplek aangewezen.

Financiën

5

In dit hoofdstuk worden de ramingen voor vervanging en de wenselijke investeringen weergegeven. Deze zijn in detail geraamd met OBB kencijfers op maat gemaakt met en voor Schouwen-Duiveland.

5.1 Inventariswaarde en levensduur

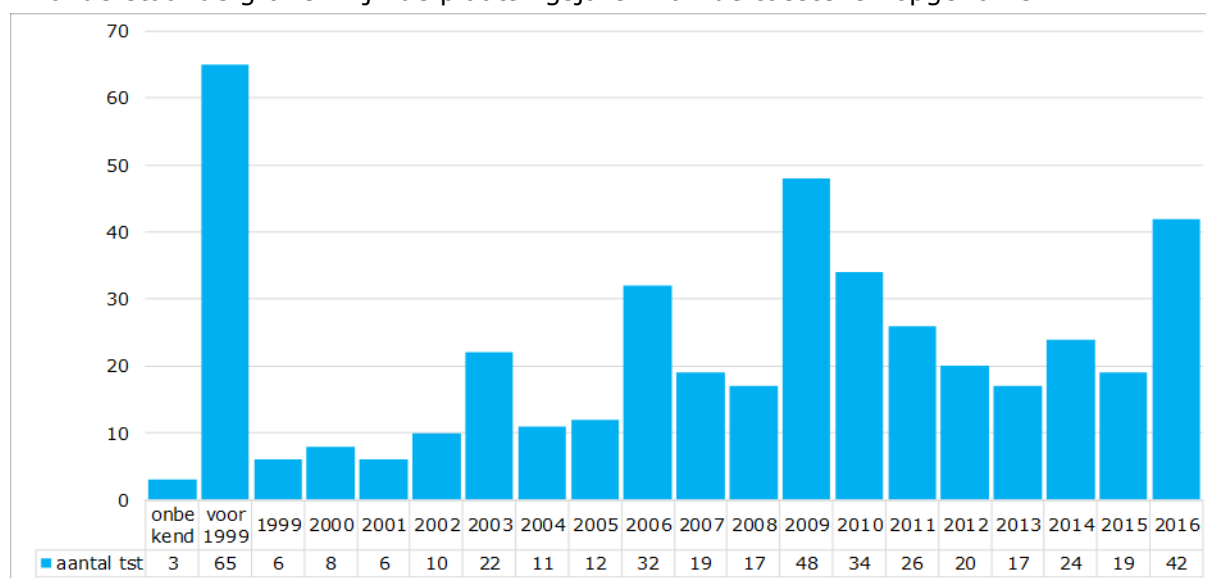
De totale inventariswaarde is op dit moment € 2.278.205 .

Inventariswaarde:		totaal
speeltoestellen	€	1.075.680
sporttoestellen	€	500.280
speelaanleidingen	€	27.878
meubilair	€	27.852
verhardingen	€	3.303
veiligheidsondergronden	€	643.211
totaal	€	2.278.205

Tabel 3 Inventariswaarde huidige situatie

De ondergronden bestonden in het verleden uit houtsnippers, maar ze zijn en worden (ook in 2017 nog) omgevormd naar het wat duurdere maar hygiënischer en goedkoper in onderhoud zijnde kunstgras. Hiervoor zijn afgelopen jaren en worden komend jaar nog investeringen gedaan. De waarde van ondergronden ten opzichte van de inventariswaarde⁵ is 41%, maar zal toenemen komende jaren naar zeker 45% van de investeringswaarde⁵.

De leeftijd van het toestel bepaalt in grote mate de vervangingsbehoefte van de inventaris. In onderstaande grafiek zijn de plaatsingsjaren van de toestellen opgenomen.

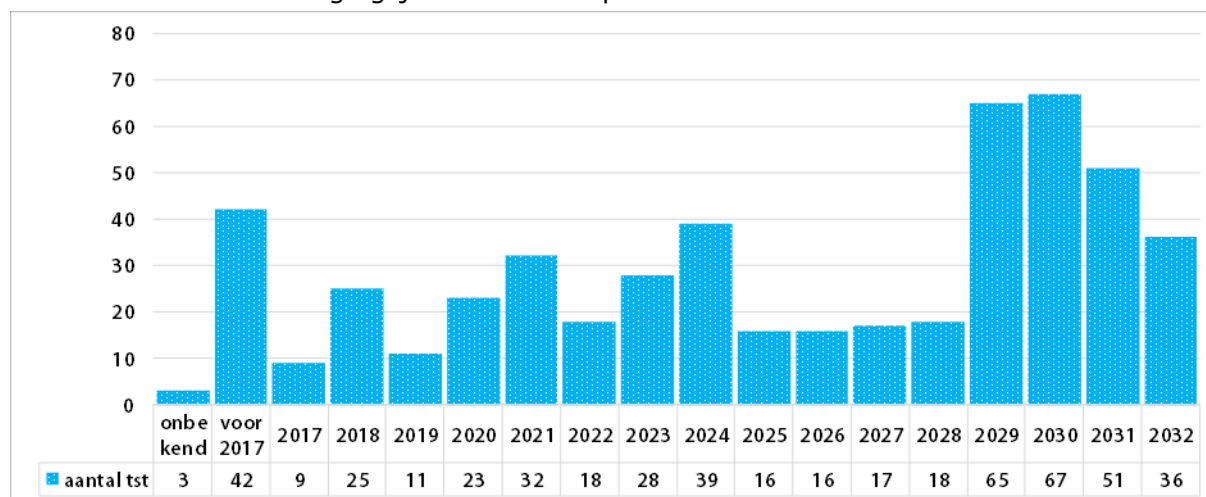
Figuur 16 Aantal toestellen naar plaatsingsjaar

In Figuur 16 is te zien dat er gemiddeld meer toestellen zijn geplaatst na 2006. De gemiddelde leeftijd van het toestelbestand is dan ook circa 9 jaar. De meeste toestellen gaan

⁵ Het gaat hier om de inventariswaarde speeltoestellen en sporttoestellen. Dit ligt gemiddeld in Nederland tussen 35% en 45% afhankelijk van aandeel zand/houtsnippers en kunstgras/rubber.

tussen de 12 tot 20 jaar mee, afhankelijk van materiaaltype, gebruik, locatie en ondergrond, vandalisme en onderhoud. De gemiddelde theoretische levensduur is op dit moment circa 15 jaar.

Door bij de plaatsingsjaren van de toestellen de theoretische levensduur op te tellen kan het theoretische vervangingsjaar worden bepaald.

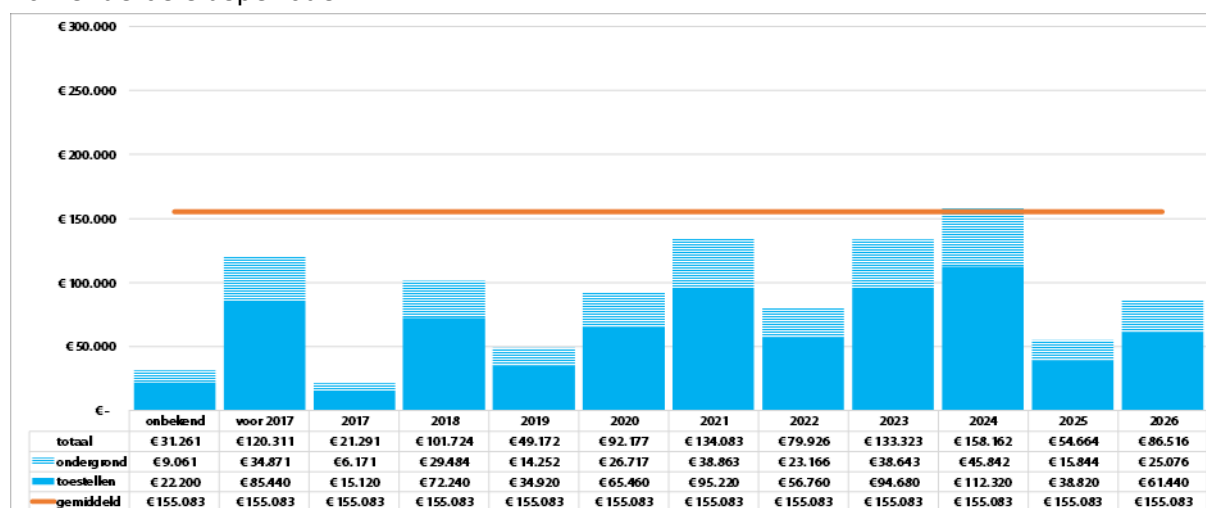

Figuur 17 Aantal toestellen te vervangen per jaar

Te zien is dat de vervangingsbehoefte in deze beleidsperiode tot 2026 nog meevalt. De vervangingsbehoefte stijgt aanzienlijk rond 2030 en de jaren daarna (zie financiële bijlage in dit rapport). Er staan 42 toestellen die al vervangen hadden moeten zijn, maar langer mee kunnen dan de theoretische levensduur. Deze toestellen zijn oud maar veilig en de onderhoudskosten liggen niet hoger dan gemiddeld.

5.2 Vervangingskosten

Door de aanschafwaarde te koppelen aan de toestellen komt zicht op de vervangingskosten. Bij het vervangen van een toestel wordt in principe gelijktijdig de ondergrond vervangen. De kosten voor het vervangen van de ondergrond lopen dan ook mee in het vervangingsprogramma van de toestellen. In onderstaand figuur staan de vervangingskosten voor de komende beleidsperiode.

Figuur 18 Raming vervangingskosten per jaar voor komende beleidsperiode

Deze theoretische vervangingskosten laat zien dat er een aantal toestellen zijn ter waarde van € 120.311 die door levensduurverlengende maatregelen langer dan de theoretische levensduur in stand gehouden zijn. Komende beleidsperiode zullen deze toestellen toch een keer vervangen moeten worden (zie Figuur 18 **voor 2017**).

Gemiddeld genomen over de komende 20 jaar zijn de vervangingskosten € 155.083 per jaar voor toestellen en ondergronden samen. De komende beleidsperiode (2017-2026) vallen de geraamde vervangingskosten onder dit gemiddelde (oranje lijn). Maar de volgende beleidsperiode liggen de vervangingskosten aanzienlijk boven dit gemiddelde (zie financiële bijlage in dit rapport). De investeringspieken van afgelopen jaren komen dan terug in het vervangingsschema.

5.3 Begroting versus raming

Voor het vervangen van de speeltoestellen is in 2010 een voorziening ingesteld naar aanleiding van het voorgaande beleidsplan. Jaarlijks wordt hierin € 85.870 gestort. Dit bedrag is gebaseerd op de toenmalige inventariswaarde van de speeltoestellen en een 10 jarige afschrijvingstermijn. De stand van de voorziening per 31 december 2016 is € 222.883.

In onderstaande tabel is de raming vergeleken met de beschikbare voorziening op jaarbasis. Dit zijn gemiddelden op jaarbasis. In werkelijkheid zal dit per jaar fluctueren afhankelijk van de vervangingsbehoefte (zie ook Figuur 18).

vervangingskosten	geraamd		begroot	
toestellen	€	109.112	€	85.870
ondergronden	€	45.971	€	-
totaal	€	155.083	€	85.870

Tabel 4 geraamde vervangingskosten versus voorziening (gemiddelden per jaar)

Het verschil tussen de raming en de begrote storting is te verklaren door de areaaluitbreiding. Sinds 2010 is er circa € 620.000 geïnvesteerd in speeltoestellen. Aanpassing van de storting heeft niet plaatsgevonden sinds 2010.

Voor de ondergronden wordt op dit moment geen storting gedaan in de voorziening. Gebaseerd op de huidige situatie van 50% snippers en 50% kunstgras is dit een verschil van € 45.971. Vanaf 2018 zijn alle snippers vervangen door kunstgras. Hiervoor zijn investeringen beschikbaar gesteld. Voor 2017 is dit een bedrag van € 115.000. Vanaf 2018 is het raadzaam jaarlijks een storting in de voorziening te doen. Hierbij kan de hoogte van de storting worden gebaseerd op de totaalwaarde van de ondergronden buiten aanwezig, gedeeld door de gemiddelde levensduur van de speeltoestellen, omdat ze gelijk met de toestellen vervangen zullen worden.

5.4 Eenmalige kosten speelruimteplan

Uit de analyse blijkt dat de spreiding van speelplekken over kinderen en kernen niet eerlijk is verdeeld en dat de investeringskosten van speeltoestellen per kind ver uiteen liggen per kern. Bovendien wordt door de jeugd aangegeven dat meer variatie en uitdaging welkom is. Daarbij speelt dat nu de omgeving van speelplekken niet wordt gezien als speelkans en veel speelplekken zijn omheind door een hek, terwijl juist die omgeving veel extra speelkansen biedt. De inrichting van de plekken moet met variatie en uitdagender toestellen.

In de toekomst wordt er onderscheid gemaakt tussen meerdere typen speelplekken en wordt kwaliteit en evenredige verdeling vooropgesteld. Om deze omvorming te kunnen realiseren zijn aanvullende investeringen nodig.

5.4.1 Omvorming naar streefbeeld

Om invulling te geven aan de behoeften en te blijven meegroeien met de doelgroepen is naar aanleiding van de speelruimteanalyse een omvormingsvoorstel gedaan. Deze omvorming is in onderstaande tabel samengevat. Zie ook de bijlagen.

woonplaats	huidig formele plekken	via omvorming naar streefbeeld			ruimte informeel
		boven-wijks	centraal	steun	
Zierikzee	43	1	10	16	18
Brouwershaven	10	1	2	3	4
Zonnemaire	2	0	1	0	1
Dreischor	2	0	1	0	1
Noordgouwe	2	0	1	0	1
Bruinisse	6	0	2	4	0
Nieuwerkerk	6	0	5	2	0
Oosterland	6	0	2	2	2
Sirjansland	1	0	1	0	0
Ouwerkerk	2	0	2	0	0
Scharendijke	3	0	2	0	1
Kerkwerve	1	0	1	0	0
Ellemeet	2	0	2	0	0
Burgh-Haamstede	10	1	3	3	3
Renesse	2	0	1	4	0
Noordwelle	2	0	1	0	1
Serooskerke	3	0	2	0	1
Buitengebied	1	0	0	0	1
Totaal woonplaatsen	104	3	39	34	34

Tabel 5 Omvorming streefbeeld per kern

Met de omvorming neemt het aandeel formele speeltoestellen af. Dit omdat dat de informele speelplekken geen speeltoestellen zullen hebben die onder het Attractiebesluit vallen, maar ingericht worden met speelaanleidingen. Ze worden ingericht op basis van wensen en behoeften van omwonenden met speelaanleidingen, groen en speelse verharding. Het totaal aangewezen speelplekken neemt formeel af van 104 naar 79 maar daar komen 34 informele speelplekken bij, wat een totaal van 113 aangewezen speelplekken geeft.

Omvormingskosten streefbeeld

Er is op plekniveau een raming gemaakt van de benodigde eenmalige extra investeringen om het streefbeeld te realiseren. Hierbij gaat het met name om het opwaarderen van de centrale plekken en het realiseren van extra sport- en beweegplekken voor jeugd en jongeren. Daarnaast wordt meer aandacht gegeven aan het informeel spelen en speelprikkels (zijnde geen speeltoestellen). In onderstaande tabel zijn deze kosten getotaliseerd weergegeven. Ervan uitgaand dat de speelplekken in de komende 10 jaar op het niveau van het voorgestelde streefbeeld worden getrokken is een raming van kosten gemaakt. De raming van herbruikbaarheid van toestellen is gedaan op het theoretische vervangingsjaar, zie tevens § 5.2.

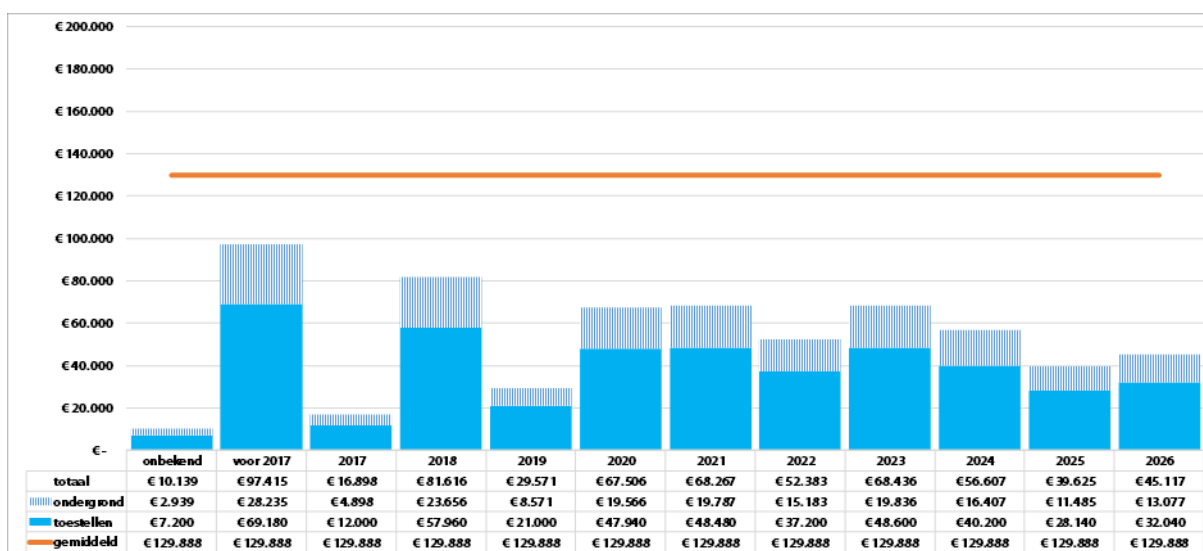
Raming eenmalige maatregelen 2017-2026	Bedrag
het omvormen van speelplekken naar informele speelplekken en aanbrengen speelprikkels 116 stuks	€ 40.600
het verbeteren en realiseren van nieuwe plekken met 95 nieuwe toestellen	€ 330.200
het hergebruiken 52 van 164 secundaire toestellen (besparing)	-€ 168.100
de bijkomende kosten veiligheidsondergrond (45%)	€ 148.600
Subtotaal I: speeltoestellen en ondergronden	€ 351.300
bijkomende (her)inrichtingskosten	€ 176.400
opheffen van plekken en inrichten voor informeel spelen en ontmoeten	€ 57.400
Subtotaal II: bijkomende kosten	€ 585.100
VAT voorbereidingskosten uitvoering; 12,5% van eenmalige investeringskosten	€ 43.900
Totaal	€ 629.000

Tabel 6 Raming eenmalige kosten uitvoeren maatregelen speelruimteplan

In de praktijk blijkt dat de kosten voor uitvoering circa 60% investeringen in voorzieningen te zijn en 40% overige werken (omgevingsinrichting). Met het budget voor overige werken kunnen groenvoorzieningen, verharding en straatmeubilair worden gerealiseerd. Er moet rekening gehouden worden met extra uren om de omvorming te (bege)leiden (VAT).

Vervangingskosten na omvorming

Door de omvorming zullen een aantal toestellen niet vervangen worden. Hiermee daalt de vervangingsbehoefte in deze beleidsperiode van € 1.062.610 naar € 633.578. In onderstaand figuur staan de vervangingskosten voor de periode 2017 tot en met 2026 na omvorming.

Figuur 19 Vervangingsbehoefte per jaar streefbeeld

Bij omvorming dalen de gemiddelde vervangingskosten in de beleidsperiode 2017-2026 geleidelijk van € 155.083 naar € 129.888. Hierbij is ingecalculeerd dat de volgende beleidsperiode niet € 1.693.907 aan vervanging nodig is maar € 1.260.313. Zie ook financiële bijlage in dit rapport.

5.5 Financiële scenario's

Voor de komende twee beleidsperiodes is in beeld te brengen wat de werkelijk te verwachten kosten zijn van A) de huidige situatie doorzetten en B) de omvorming uitvoeren. Kostenramingen en mogelijke dekking is in onderstaande tabellen tegen elkaar afgezet inclusief de ontwikkeling van de voorziening.

Jaar	Raming Toestellen	Raming ondergronden	Totaal geraamd	Totaal storting in voorziening	Dekking uit kapitaallast ondergrond	Vershil Huidige situatie	Ontwikkeling voorziening speelt oest ell
							€ 222.283
2017	€ 30.277	€ 13.625	€ 43.902	€ 85.870		€ 41.968	€ 264.251
2018	€ 87.397	€ 39.329	€ 126.726	€ 85.870		€ -40.856	€ 223.395
2019	€ 50.077	€ 22.535	€ 72.612	€ 85.870		€ 13.258	€ 236.653
2020	€ 80.617	€ 36.278	€ 116.895	€ 85.870		€ -31.025	€ 205.628
2021	€ 110.377	€ 49.670	€ 160.047	€ 85.870		€ -74.177	€ 131.451
2022	€ 71.917	€ 32.363	€ 104.280	€ 85.870		€ -18.410	€ 113.041
2023	€ 109.837	€ 49.427	€ 159.264	€ 85.870		€ -73.394	€ 39.647
2024	€ 127.477	€ 57.365	€ 184.842	€ 85.870	€ 9.089	€ -89.883	€ -50.236
2025	€ 53.977	€ 24.290	€ 78.267	€ 85.870	€ 20.519	€ 28.122	€ -22.114
2026	€ 76.597	€ 34.469	€ 111.066	€ 85.870	€ 28.337	€ 3.141	€ -18.973
2027	€ 170.040	€ 76.518	€ 246.558	€ 85.870	€ 39.837	€ -120.851	€ -139.824
2028	€ 179.040	€ 80.568	€ 259.608	€ 85.870	€ 55.537	€ -118.201	€ -258.025
2029	€ 159.180	€ 71.631	€ 230.811	€ 85.870	€ 67.037	€ -77.904	€ -335.929
2030	€ 152.400	€ 68.580	€ 220.980	€ 85.870	€ 67.037	€ -68.073	€ -404.002
2031	€ 97.440	€ 43.848	€ 141.288	€ 85.870	€ 67.037	€ 11.619	€ -392.383
2032	€ 70.020	€ 31.509	€ 101.529	€ 85.870	€ 67.037	€ 51.378	€ -341.005
2033	€ 88.620	€ 39.879	€ 128.499	€ 85.870	€ 67.037	€ 24.408	€ -316.597
2034	€ 86.040	€ 38.718	€ 124.758	€ 85.870	€ 67.037	€ 28.149	€ -288.448
2035	€ 114.120	€ 51.354	€ 165.474	€ 85.870	€ 67.037	€ -12.567	€ -301.015
2036	€ 86.040	€ 38.718	€ 124.758	€ 85.870	€ 67.037	€ 28.149	€ -272.866
2017-2026	€ 798.550	€ 359.351	€ 1.157.901	€ 858.700	€ 57.945	€ -241.256	
2017-2036	€ 2.001.490	€ 900.674	€ 2.902.164	€ 1.717.400	€ 689.615	€ -495.149	

Jaar	Raming Toestellen	Raming ondergronden	Raming investering omvorming	Totaal geraamd	Totaal storting in voorziening	Dekking uit voorziening groenkwaliteit + budget straatmeubilair	Dekking uit kapitaallast ondergrond	Vershil Huidige situatie	Ontwikkeling voorziening speelt-toestellen
									€ 222.283
2017	€ 22.755	€ 10.240	€ 58.510	€ 91.505	€ 85.870	€ 16.820		€ 11.185	€ 233.468
2018	€ 68.715	€ 30.922	€ 58.510	€ 158.147	€ 85.870	€ 16.820		€ -55.457	€ 178.011
2019	€ 31.755	€ 14.290	€ 58.510	€ 104.555	€ 85.870	€ 16.820		€ -1.865	€ 176.146
2020	€ 58.695	€ 26.413	€ 58.510	€ 143.618	€ 85.870	€ 16.820		€ -40.928	€ 135.218
2021	€ 59.235	€ 26.656	€ 58.510	€ 144.401	€ 85.870	€ 16.820		€ -41.711	€ 93.507
2022	€ 47.955	€ 21.580	€ 58.510	€ 128.045	€ 85.870	€ 16.820		€ -25.355	€ 68.152
2023	€ 59.355	€ 26.710	€ 58.510	€ 144.575	€ 85.870	€ 16.820		€ -41.885	€ 26.267
2024	€ 50.955	€ 22.930	€ 58.510	€ 132.395	€ 85.870	€ 16.820	€ 9.089	€ -20.616	€ 5.651
2025	€ 38.895	€ 17.503	€ 58.510	€ 114.908	€ 85.870	€ 16.820	€ 20.519	€ 8.301	€ 13.952
2026	€ 42.795	€ 19.258	€ 58.510	€ 120.563	€ 85.870	€ 16.820	€ 28.337	€ 10.464	€ 24.416
2027	€ 158.640	€ 71.388		€ 230.028	€ 85.870		€ 39.837	€ -104.321	€ -79.905
2028	€ 165.240	€ 74.358		€ 239.598	€ 85.870		€ 55.537	€ -98.191	€ -178.096
2029	€ 107.640	€ 48.438		€ 156.078	€ 85.870		€ 67.037	€ -3.171	€ -181.267
2030	€ 96.720	€ 43.524		€ 140.244	€ 85.870		€ 67.037	€ 12.663	€ -168.604
2031	€ 75.120	€ 33.804		€ 108.924	€ 85.870		€ 67.037	€ 43.983	€ -124.621
2032	€ 54.780	€ 24.651		€ 79.431	€ 85.870		€ 67.037	€ 73.476	€ -51.145
2033	€ 68.760	€ 30.942		€ 99.702	€ 85.870		€ 67.037	€ 53.205	€ 2.060
2034	€ 65.880	€ 29.646		€ 95.526	€ 85.870		€ 67.037	€ 57.381	€ 59.441
2035	€ 48.840	€ 21.978		€ 70.818	€ 85.870		€ 67.037	€ 82.089	€ 141.530
2036	€ 53.400	€ 24.030		€ 77.430	€ 85.870		€ 67.037	€ 75.477	€ 217.007
2017-2026	€ 481.110	€ 216.502	€ 585.100	€ 1.282.712	€ 858.700	€ 168.200	€ 57.945	€ -197.867	
2017-2036	€ 1.376.130	€ 619.261	€ 585.100	€ 2.580.491	€ 1.717.400	€ 168.200	€ 689.615	€ -5.276	

Tabel 7 en 8 Raming kosten beleidsperiode 2017-2026 en 2017-2036 bij huidig en bij omvorming

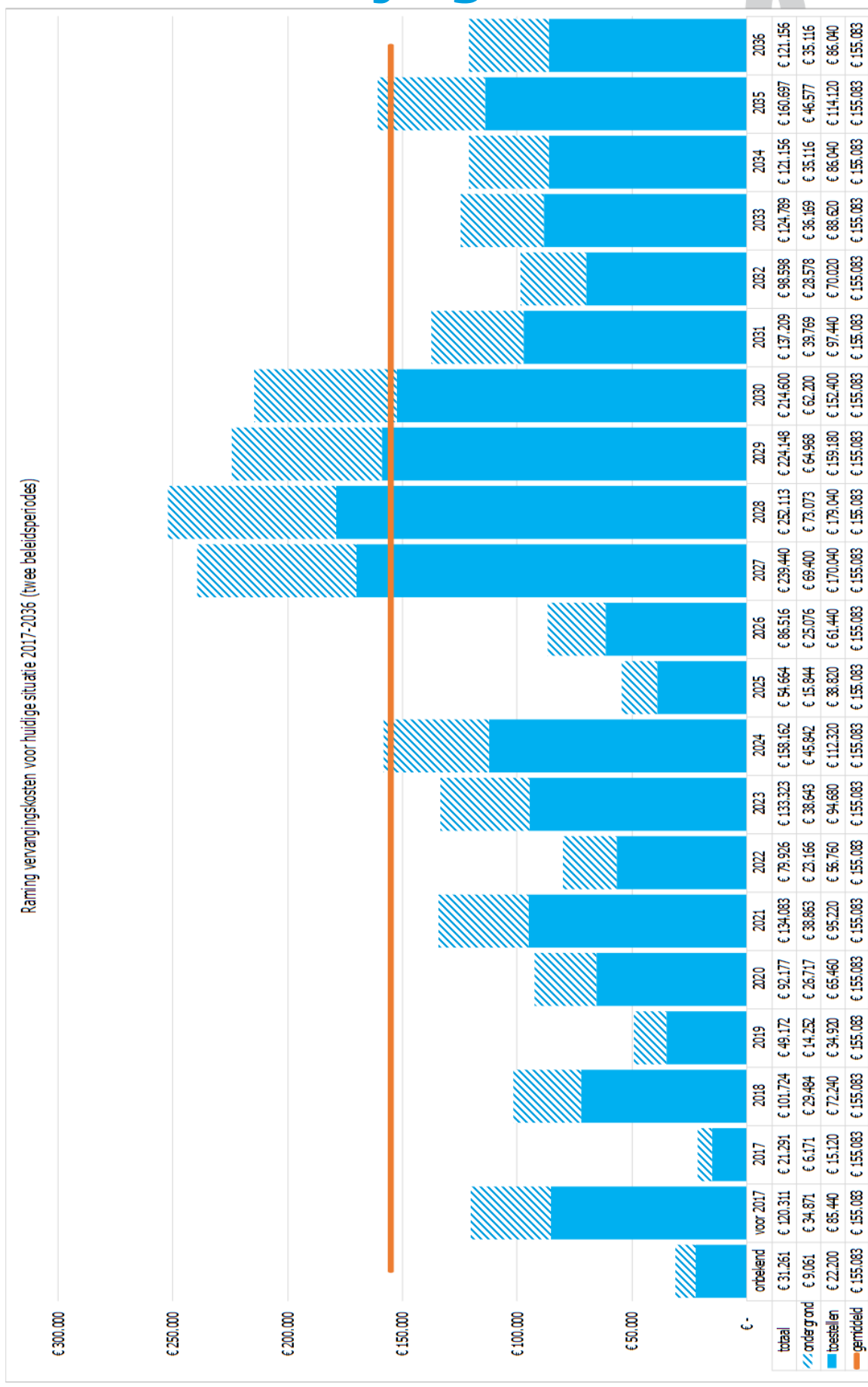
Bij het doorzetten huidige situatie (A) daalt de voorziening naar -€ 272.866 en bij het uitvoeren van de omvorming (B) blijft de voorziening met € 217.007 op peil.

In beide tabellen zijn de toestellen onbekend en voor 2017 meegeraamd in de vervangingsbehoefte van de eerste beleidsperiode. Verder is in beide tabellen uitgegaan van een situatie dat de ondergronden in de toekomst vervangen gaan worden door kunstgras. Hiervoor is voor de ondergronden 45% van de vervangingsinvestering van de toestellen gerekend (zie 5.1). De raming van de investering voor de omvorming is exclusief de VAT-kosten. De personele kosten zijn in de reguliere begroting belegd.

Het verschil tussen de scenario's is samengevat in onderstaande matrix.

	A) huidige situatie doorzetten	B) omvorming uitvoeren
speelplekken	blijven gelijk met 104, niets erbij en niets eraf	formeel ingerichte speelplekken nemen af naar 79 maar 34 speelplekken worden omgevormd naar speelplekken zonder speeltuistellen maar met speelaanleidingen (informele speelplekken). In totaal zijn er dan 113 aangewezen speelplekken
	speelplekken liggen niet goed gespreid over buurten en kinderen	speelplekken liggen goed gespreid over buurten en kinderen
	speelplekken sluiten niet goed aan op doelgroepen die er omheen wonen	speelplekken sluiten wel goed aan op doelgroepen die er omheen wonen
speeltuistellen	aantal speeltuistellen blijft gelijk met 441	speeltuistellen nemen af naar 374
	speeltuistellen zijn minder uitdagend en voornamelijk gericht op 0-8 jarigen	speeltuistellen worden wat uitdagender en ook meer tuistellen voor 8-18 jarigen
Ontwikkeling voorziening	eindstand voorziening in 2036 - € 272.866	eindstand voorziening in 2036 € 217.007

Financiële bijlage

Raming vervangingskosten voor omvormingssituatie 2017-2036 (twee beleidsperiodes)

